Ч. 88 (13.986). Львів, четвер 4. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## Польща не замотається в акцію проти Німеччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс“ пише, що мін. Ілен поінформує рішальні чинники Польщі про розмови у Берліні і Москві. Завданням мін. Ілена довідатись, чи Польща не змінила свого становища супроти східного пакту. Варшава тримає у своїх руках ключ теперішнього положення. „Дейлі Телеграф“ пише, що Польща не хоче вести ніякої акції, яка булаб ґрізна для Німеччини. На думку німецьких кол підписання пакту без Німеччини булоб однозначне з окруженням Німеччини і довелоб скоріше чи пізніше до війни, яка велась би на землях Польщі. Тому Польща не хоче дати втягнутись до ніякої комбінації ані проти Німеччини ані проти СССР, але хоче зберегти між ними рівновагу.

„Менчестер Ґардіян“ пише, що на випадок конфлікту годі вдруге наражуватись на новий поділ. До замирення Европи може дійти тільки завдяки зусиллям держав східної Европи. Тому В. Британія не може взяти на себе ніяких зобовязань у східній Европі, але виступити в ролі посередника. Коли подорож мін. Ілена дала почин до посередництва В. Британії у східній Европі, в такому випадку принесе вона велику користь.

## Перед конференцією у Стрезі.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. „Пті Журналь“ пише, що в міністерстві закордонних справ іде оживлена дипльоматична діяльність. Приготовляються до конференції у Стрезі та застановляються, яку форму прийме система збірної безпеки та чи східний пакт здійснять у його первісній формі, на випадок, коли Німеччина відмовиться в ньому від співучасти. Якщо і Польща не приступилаб до пакту, він утратив би характер реґіонального пакту та став би союзом між Францією, Чехословаччиною та СССР. Думають теж над ін. розвязкою, яка беручи на увагу ідею взаємної помочі втягнула би іще питання миру на сході у ширший пакт Л. Націй. Ішло би тут тільки про европеїзацію ідеї взаємної помочі, що є підставою східного пакту.

## Німецька армія служить мирові.

БЕРЛІН, ПАТ. Заступник канцлера мін. Гес виголосив на зборах робітників у Мінхені промову, в якій згадав теж про введення загальної військової служби в Німеччині. Заява німецького уряду привернула свободу і незалежність Німеччини та перейшла до денного порядку над важкими постановами версальського трактату, які вирушили інші держави. Світ знає, що цю заяву піддержує вже нині відповідна кількість оброєних вояків. Від 16. березня Німеччина є свобідною нацією. Проти нарушення своєї свободи німецька нація буде завзято боронитись. Міністер заявив, що виріб воєнних матеріялів дасть працю широким верствам населення. Нова націонал-соціялістична армія не має імперіялістичних цілей, але служитиме німецькому мирові.

## Мусоліні перестерігає перед перебільшеним оптимізмом.

РИМ, 3. 4. ПАТ. У вступній статті у „Пополо д' Італія“ Мусоліні пише, що в останньому часі зачинають італійці віддаватися прибільшеному оптимізмові. Його обовязком є перестерегти перед тими оманами, бо розчарування є дуже прикре.

Мусоліні зовсім не думає недоцінювати конференції у Стрезі, але хоче, щоби ця конференція відбулася в політичній і дипльоматичній атмосфері сучасної Европи, яка не дозволяє на омани. Це зовсім зрозуміле, що надії і заціклавлення цілого світа звертаються у бік конференції, але всякий передвчасний ентузіязм, викликаний переконанням, що у Стрезі створять підстави миру на цілі століття, невказаний і невідповідний.

## Ліквідац'я болівійсько-параґвайського конфлікту.

ЖЕНЕВА. 3. 4. ПАТ. Нині прийшли до Ліґи Націй вістки, що болівійсько-параґвайський конфлікт за Чако входить у стадію ліквідації та в колах Ліґи Націй викликали помітне вдоволення. Мабуть що надзвичайна сесія Ліґи, яка мала відбутися 20. травня, буде зайва. Повідомили Ліґу, що Арґентина і Чіле запросили Бразилію, Злучені Держави і Перу до співпраці над мирною ліквідацією спору за Чако. Болівія і Параґвай уже, як говорять, погодилися перервати військову акцію в заміну сумежні держави запевнили їм безпеку.

В той спосіб спір зліквідували за вказівками Ліґи.

## Арештували комуністів у Празі.

ПРАГА, 3. 4. ПАТ. Поліція арештувала у Празі кільканадцять осіб, закидаючи їм протидержавну комуністичну діяльність. Між арештованими є двох німецьких громадян та кількох мадярських. Ревізія в помешканнях арештованих на праськім передмісті викрила дві добре урядженї коротхвильні висильні радіостації, що були готові до вжитку. За власником тих апаратів, Шульцом, шукають.

Арештовані німецькі громадяни Мецнер і Фрайер мали при собі більшу готівку у чеській і чужинній валюті.

## Заява довіря для уряду Фляндена.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. На нинішнім засіданні палати премієр Флянден поставив вотум довіря, пояснюючи, що уряд мусить мати підтримку краю перед сесією Ліґи Націй, де дискутуватимуть про німецькі зброєння. Палата вилілила уряд довірям 410 голосами проти 134 та відкликала свої засідання до 28. травня.

## Великі демонстрації студентів у Ковні.

### Домагаються димісії міністра.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Ковна: 2.000 студентів пішли походом перед будинок німецького посольства, але поліція не допустила до демонстрацій. Опісля студенти пішли під університет, де уладили віче і домагались димісії міністра внутрішніх справ і начальника поліції в Ковні.

## Демонстрації студентів у Румун ї.

БУКАРЕШТ, 3. 4. ПАТ. Уряд заборонив скликати конґрес союзові студентів націоналістів. Тому студенти уладили великі демонстрації перед будинком університету і міністерством внутрішніх справ.

## Перед девалюацією еспанської пезети.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса пише що [illegible] фінансові кола сподіваються девалюації пезети. Еспанський щоденник „А. Б. Ц.“ пише, що девалюація пезети поправить закордонну торговлю Еспанії.



# На політичній шахівниці.

**Тенденційна і несправедлива оцінка української політики в Польщі нашою американською пресою. — Несовісність краєвих кореспондентів. — Обєктивна оцінка української національної політики в краю.**

Нюйорк, 22. березня 1935.

В кількох українських газетах в Америці появлялася менше або більше гостра критика українського політичного проводу з нагоди промови варшавського міністра Косцялковського. Критика має на цілі доказати, що український політичний провід, тобто УНДО і Парляментарна Репрезентація це люди без чести, без пуття і чого там ще. Висловлюється при цій нагоді надію, що справді треба нового проводу, але такого, щоби не йшов на компроміси та щоби не „хрунив“ і не занапащував життєвих справ українського народу.

Отже критику з докорами в сторону наших патріотів у Польщі можна було вичитати не один раз, але критики будуючої або признання хоч крихітки доброї волі для краєвого проводу не можна доглянути ні в одній газеті, видаваній для українського громадянства в Америці.

Нехай вільно буде мені поставитися критично до такої критики хочби в імя справедливости. Перш усього треба поставити собі питання, для кого пишеться така критика діяльности Української Парляментарної Репрезентації? Чи вона писана для вжитку цієї Репрезентації і для українського загалу, щоб їх навести на іншу, злу чи добру, дорогу? Бо хто в краю читає українські газети з Америки? Навіть не читає їх Українська Парляментарна Репрезентація, ані редакції українських газет у Польщі. Хай буде, що перечитає яких 100 українців на еміґрації в Европі, то решту читачів цієї критики творить виключно український загал в Америці. Отже виринає питання, яку науку дістануть американські українці з такої критики? — Просто таку, що в краю кожний провід мусить бути хрунівський лише тому, що живе в чужій державі і має взаємини з представниками цієї держави. А цей факт сам собою вказує, що наше представництво є „хрунівське“, бо хто видів таке, щоби говорити з противною стороною в часі боїв? Цеж проста „зрада“!

А дальший висновок мусить бути такий: Як кожне представництво в краю зрадливе чи хрунівське, то пощо підтримувати його, а з ним і тих, що його створили? Ліпше йти за гаслами тих, які обіцюють, що колись буде в нас справжне народне представництво, але аж у своїй власній державі і тоді ми його будемо слухати. А тимчасом треба валити кожного представника, що відважиться говорити з міністром.

Насамперед мала заввага для дописувачів із краю до американських газет: Те, що добре сказати в Галичині на адресу нашого представництва сьогодні, може бути злим, коли дістанеться до Америки за місяць. Те, що ви скажете по приятельськи своїм співробітникам і товаришам праці, **виглядає на ганьбу, як напишете про це до далекого краю.** І тут, в Америці, добре можна зрозуміти пословицю про птицю, що занечищує своє гніздо.

Тепер до мерітум справи: Коли в нас, у всьому українському громадянстві так діла стоять, що українську справу ще тепер, після стількох іс

торичних нещасть і стільки жертв можуть вести одиниці, що їх лише можна підозрівати в зраді чи хрунівстві, то така нація не має будуччини. Ліпше спускаймося на дно. Ми — виходить — таке кодло, що не спосібні видати спроміж себе характерних провідників. І на цьому требаб закінчити отсі міркування та положити підпис.

Але саме тому я не годжуся із такою критикою, бо воно так не є! Мені ліпше приймити іншу засаду, тобто засаду гри на політичній шахівниці. Без огляду на умовини, стоять проти себе два грачі і роблять потягнення. Один грач може бути сильніший, другий слабший. Один прийшов для забави, другий з розпуки, бо не має іншого виходу: мусить грати, а ні, то тратить життя. Отже ліпше грати, хочби на те, щоби зискати на часі. Може зміняться відносини, може прийде поміч, може противник ослабне. Не вдалося одно потягнення, не вдалося друге, грозить мені програна, але я ще при шахівниці, ще мене не змів мій противник. Маю нагоду навчитися, маю спромогу набрати сили.

Дивляться наші патріоти на оту нерівну гру, а коли нашій Парляментарній Репрезентації не пощаститься, так зараз: „хруні! Зрадники"! Чомуж бодай не „брак політичного вишколення, або „брак орієнтації"? Чому зараз дорікати недостачу патріотичних почувань? Тому, що не мають сил перемогти? Тому, що не стоять виключно за максимальну програму? Тому, що говорять навіть і про хліб насущний замість безнастанного повторювання „хочемо держави"?

Хочемо і домагаємося від Парляментарної Репрезентації безупинного здобування. А забуваємо, що добути можна лише силою. А силу творимо будівництвом. Отже ті, що то критикують недостачу здобутків, мають отверте поле: Пробувати самим іти до боротьби і станути на чолі політичних боєвиків. Тоді вони покажуть, що ще не всі „зрадники" та „хруні", та що українська нація на цілому світі має ще гідних довіря людей. Це скріпить довіря мас до проводу і викреше в них завзяття.

А може ми, звідси, з Америки, не сповняємо свого обовязку? Може ми вміємо навіть і крик підоймити, який подекуди помагає нашому краєвому проводові, то зате ми не скріпляємо як слід наших будівельних станиць. Що говорить Рідна Школа? — Міліон двісті тисяч довгу! Ні одна позичка Рідній Школі на сплату цього довгу з Америки! Яке наше відношення до краєвих економічних установ? Як ми поширюємо в Америці краєві дітоці видавництва? Які звязки нашого молодого покоління з молодечими організаціями в старому краю? І т. п.

Отже пробуймо наперед будувати силу, а тоді домагатися здобування позицій від нашого національного проводу. А на ділі, коли вдумаємося в положення нашого народу в Польщі, то можемо завважати, що таку саму законну боротьбу мусить цілий нарід, під проводом парляментарного заступництва, звести за одну українську вселюдну школу, як і за цілий комплекс національних справ, зясованих збірною назвою „автономії", що є однозвучне з домаганням українського стейту на американський лад. І тому невдача в політичній грі парляментарної репрезентації є однозвучна з невдачею змагань усього громадянства. Когож тоді винувати?

Д-р Семен Демидчук.

# ПЕРЕД СТРЕЗОЮ.

*Рим, 28. березня 1935.*

Зустріч Гітлера зі Саймоном і тринацятьгодинна їх розмова, яка мала характер гострого переконливого монольогу першого, викликала в Европі ще більше напруження. Саймон після цієї розмови вийшов усміхнений і сказав журналістам стільки, що вони... пішли не згодати, не певні міркування. А все те доливає оливи до вогню, і ми, українці, стоїмо осторонь і приглядаємось із запертим віддихом. І проблиск надії митне перед нами, коли читаємо, що всі заявляють про додержання миру. Та хто цьому вірить? Горожна постава Франції не має тут такого голосу, як останнє в цьому напруженні слово Англії: вона всеж ще й досі є головним чинником в европейській політиці.

Римська преса на поставу Гітлера, на його законні пляни, висловлені перед Саймоном, зареагувала двояко: нервово-гостро і супокійно. Супокійно заговорив поважний, давній національстичний щоденник („сині сорочки") „Ля Трібуна", в 28. III. ц. р. В передовиці каже, що з офіційного берлінського комунікату не можна, в даному випадку робити ніяких гороскопів. Покищо німецькі інформації, нібито розмови Гітлера зі Саймоном не були либонь такі, щоби після них можна було легко дійти до порозуміння. „Оце й усе". — каже автор передовиці.

Дещо гостріше заговорив щоденник „Іль Мессаджеро" з 27. III. ц. р. Берлінський кореспондент каже, що „В кінцевому комунікаті про англійсько-німецькі розмови з цих днів, навіть із найкращим бажанням не вдається найти нічого поза звичайні, порожні слова ввічливости". Таке враження має кореспондент згаданого щоденника.

Зате „Іль Джіорнале д'Італія" з 28. III. ц. р. у своїй передовиці „Неґативні прояви" виявив дещо нервовости і гострого тону. Для нього висновки англійсько-німецької зустрічі в Берліні роблять супокійних европейських обсерваторів майже безрадними. Висліду цієї зустрічі не можна вважати за хосенний прояв напряму для загально-політичного порозуміння. У передовиці ще раз читаємо що поїздка Саймона до Берліна йде виключно на відповідальність британського уряду і вона не може представляти збірної політ трьох потуг. Дальше: що „Все те каже догадуватися, що ніякої основної точки порозуміння не найшли вони, а тому й нема ніякого позитивного висліду, такого, якого надіявся осягнути британський уряд. Тож можна вже тепер сказати, що після берлінської зустрічі не пішли ми крок наперед, а радше мабуть пішли крок назад на шляху загального порозуміння. Безперечно, Англія доказала великих зусиль, щоб крайньою спробою найти можливість до порозуміння. Але вона примушена ствердити, що всі ті спроби пішли надаремне. Неґативний вислід у Берліні глибоко відчуває Анґлія... Беручи на увагу остаточне вилонення цього становища, вириває питання: чи в теперішній хвилині істнують іще можливости сердечної співпраці між більшими потугами Европи, чи треба зректись загальних порозумінь і вернутись до системи збірної, тісної і на підставі певного положення, приняти постанови про конечні забезпечення, щоб на випадок браку загальної співпраці оминути небезпеку для ладу і миру в Европі?"

В цьому тоні ми можемо добачати й тонку політику Італії, як також і її непевність: коли Німеччині вдалось перевести свої пляни на Сході, чиж це не захитає сили і впливів у закордонній політиці не лише Франції, а й Італії. Правда, нині важко щось певного передбачати, ще й у таку хвилину, коли політика Европи находиться в дуже пливкому стані, коли може і нашою й доля Европи рішається, коли Москва переговорює з Льондоном.

*М. Заамський.*



## Цісар Манджу-Ко їде до Японії.

ҐСІН-КІНҐ, 3. 4. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Канґте з почотом виїхав з Ґсін-Кінґ до Дайрену, звідкіля на японськім панцирнім кораблі відплине до Токіо, де прибуде 6. квітня ц. р. Панцирному кораблеві товаришитиме фльотиля торпедовців.

## Дальший транспорт італійських військ.

НЕАПОЛЬ, 3. 4. ПАТ. Відплив відси до сх. Африки корабель „Кампі д' Оліо" з 1.500 вояками дивізії І авіняна та воєнним матеріялом.

**Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітніх змагань.**

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 40

# СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Спосіб, в який впускали наших виборців до середини маґістрату, дав противникам бажаний успіх. Ця процедура при фіртці тревала дуже довго, а тимчасом виборці противної партії були вже в середині. Їх впустили другим боком через розібраний пліт від сторони городу, там вони без нашої участи вибрали виб. комісію. Вибирали її тоді, коли перед маґістратом наші шарпалися з жидівською голотою, поштуркувані, биті і зневажувані. А як вкінці всі наші увійшли до салі, була вже комісія вибрана й очевидно чисто польська. З уваги на те переведення голосування було лиш формальністю. Оголошено вислід: Дзедушицький 90, Давидяк 70 голосів — і голота завила дикими голосами: Віват! З наших виборців при виході глузували собі окликами: А бе! На маґістратськім подвірю стріляли з моздірів, хрунів потягнули на гостину.

Того почування, що його я тоді зазнав, не в силі я представити. Я не розумів досі тої гіркої розпуки, тої скаженої злости, яка мене тоді опанувала на цей вид безконечної неправди, безправства, нечуваного насильства, яке в моїх очах тут довершили на моїм народі. Це почув я і цього зазнав я щойно дня 25. вересня 1895 р. підчас Баденівських виборів. І це чули ми всі. Я бачив, як старі, сиві селяни плакали як діти, як били головами в мур. І це піднимало ще мою злість і розпуку, викликувало в мене докори проти нас самих, що в такій хвилині вміємо лише плакати...

Так відбувалися найвищі конституційні акти в конституційній Австрії під рукою польського намісника Казимира Баденія.

### XXXVI. ЗАГАЛЬНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ, ЇХ НАСЛІДКИ І ВРАЖІННЯ.

В такий більш-менш спосіб перевели всюди вибори, де не кандидували кандидати польсько-урядові, себто зпоміж русинів ті, що їх поставив т. зв. „Головний Комітет". З його кандидатів вийшли Барвінський, Вахнянин, Савчак, Мандичевський, Охримович, Небиловець, Гаморак і Каратницький (проти Романчука). Цього останнього, правда, виразно той комітет не поставив, одначе фактично його підтримував. З кандидатів „Незалежного Комітету" не вийшов властиво ніхто. Вийшли — правда — підтримувані цим комітетом д-р Окуневський, як також селяни Остапчук і Новаковський, одначе це були в дійсности радикальні кандидати. Вийшли також два судді, Заячківський і Кульчицький, однак вони були ставлениками також „Головного Комітету", і цій обставині завдячували свій вибір. Справжні кандидати „Незалежного Комітету" перепали всі, а саме з народовців: Романчук, Нагірний, Гурик, Антін Горбачевський і я, як також поміркувані москвофіли: Рожанковський, Король і причислюваний тоді також до поміркованих о. Давидяк.

Упадок майже всіх кандидатів цього комітету був просто погромом. Це було спрямоване проти цілої української течії, оскільки її представники не перейшли шляхом нової ери на сторону політики Баденія. І це був головний успіх при тих виборах Баденія і вірних йому новоеристів. З всенароднього комітету, себто з маркантних москвофілів, не вийшов ніодин і це булоб одною додатньою стороною тих виборів, колиб не було рівночасно окуплене такими великими жертвами, що їх поніс цілий нарід.

При виборах з міст поставили були русини лиш одну поважну кандидатуру в Стрию в особі о. Олекси Бобикевича, що кандидував проти всемогучого в тім місті д-ра Фрухтмана, польського жида-патріота, дотеперішнього посла і бувшого бурмістра того міста. Боротьба була завзята. Фрухтман, що завжди досі переходив майже одноголосно, дістав 453 голосів, Бобикевич більше як половину, бо 249. Руське міщанство держалося дуже добре. На Бобикевича голосувало й багато польського міщанства, а навіть — з винятком одного — всі місцеві польські священики. Була це поява якої передтим, ані опісля в Галичині не бувала.

(Далі буде).

# Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного

АКЦІЙНОЇ СПІЛКИ У ЛЬВОВІ.

Дня 1. квітня 1935 р. відбулися 21-ші Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові, при дуже значній участи акціонарів, які разом репрезентували 46.215 акцій на всіх 50.000 акцій. В год. 7.30 рано відбулося в катедрі св. Юра поминальне Богослуження з Панахидою за померших акціонарів, членів Надзірної Ради, Дирекції і Службовиків Банку.

Загальні Збори почалися в год. 11. під проводом президента Модеста Каратницького, який відкриваючи Збори привитав зібраних та при тій нагоді підніс, що саме дня 1. квітня минулих повних 25 років праці Банку, бо в дні 1. квітня 1910 р. вперше отворив Банк свої вікон-ця для української публики, а зокрема для селян так, як це для них засновано Земельний Банк.

Заснування Земельного Банку Гіпотечного було життевою конечністю та завершенням тодішньої економічної організації нашого національного життя. Вже тоді було в нас біля 400 кредитових кооператив, обєднаних у тодішньому Краєвому Союзі Ревізійному, приблизно стільки і в Патронаті Виділу Краєвого та біля 80 т. зв. „русских" кооператив, як оборони проти лихварських кредитових надужить, однак не було установи, яка могла би прийти в поміч хліборобському населенню довгоречинцевими кредитами. Це міг зробити тільки Банк, побудований на поважних фондах і на правах емісії заставних листів, отже Банк-Гіпотечний.

Основниками Банку були Впреосв. Галицький Митрополит гр. Андрей Шептицький, Преосв. Єпископ Перемиський Константин Чехович, Преосв. Єпископ Станиславівський Григорій Хомишин, а дальше о. Тит Войнаровський, Микола Василько, д-р Теофіль Дембицький, д-р Теофіль Кормош, д-р Ярослав Кулачковський, д-р Кость Левицький, д-р Евген Олесницький, Юліян Романчук, д-р Тадей Соловій, д-р Степан Смаль-Стоцький, д-р Степан Федак, д-р Микола Шухевич.

Більшість основників, бо аж 8, уже не живуть, а саме Єпископ Перемиський Константин Чехович, посол Микола Василько, д-р Теофіль Дембицький, д-р Теофіль Кормош, д-р Ярослав Кулачковський, д-р Евген Олесницький, Юліян Романчук і д-р Тадей Соловій. Присутні повставанням з місць віддали пошану помершим основникам.

Найбільші заслуги в заснуванні Земельного Банку Гіпотечного положив виконавчий комітет під проводом президента д-ра Костя Левицького при співпраці таких громадських робітників, як д-р Степан Федак, д-р Ярослав Кулачковський і д-р Тадей Соловій. Не мало також причинився до одержання концесії наш Парляментарний Клюб у Відні, а зокрема знова д-р Кость Левицький і пок. Юліян Романчук та Микола Василько.

Провід Банку зложили основники в руки дир. д-ра Леся Кульчицького, який перевів технічну організацію Банку та в довоєнних роках довів Земельний Банк Гіпотечний до значних осягів.

За цих 25 років свого істнування перейшов Банк дуже бурхливі і загрозливі часи і лише коротко до серпня 1914 р. мав можність працювати в нормальних обставинах. У часах війни мусіла бути діяльність Банку з природи річи обмежена, а повоєнні часи, а відтак інфляція польської валюти — це часи упадку і обезцінення цілого маєтку Банку подібно як у всіх наших установах у краю. Щойно стабілізація польської валюти і переведена в 1925 р. підвишка акційного капіталу до зол. 1,000.000 дала можність Банкові скріпити свої сили і розпочати наново свою таку корисну для населення працю. Вже скоро потім, бо в 1928 р. зайшла конечна потреба підвишки акційного капіталу до зол. 5,000.000. А саме дня 17. березня 1928 р. вийшов закон, що приписував для Гіпотечних Банків висоту акційного капіталу в поданій вище квоті. Населення краю знищене війною та зубожіле через інфляцію, не могло дати Земельному Банкові Гіпотечному такої великої суми. В тій скруті звернувся Земельний Банк Гіпотечний до наших князів Церкви з пропозицією ульокувати церковні фонди в акціях Банку. Тому тільки завдяки великому зрозумінню ваги Гіпотечного Банку для добра нашого населення, треба зазначити це велике громадянське діло, яке зробили не лише для самого Банку Гіпотечного, але для цілої нації Впреосв. Галицький Митрополит Андрей і Преосв. Станиславівський Єпископ Григорій, купуючи цілу VI. емісію акцій на 4.000.000 зол.

Маючи разом 5.000.000 акційного капіталу, міг Банк на ширшу скалю розвинути свою діяльність, але вже в 1929 р. прийшла затяжна господарська і фінансова кріза, яка, очевидно, не минула і Земельного Банку. Та всеж таки завдяки підвишці акційного капіталу та обережній господарці завідуючих органів Банку, Земельний Банк Гіпотечний вийшов ціло з тієї скрути та удержав свої капітали як акційний так і резервовий вповні ненарушеними. Хоча не видно ще кінця кризи, але завідуючі органи Банку, свідомі ваги установи для українського господарського життя, своєю обережною господаркою дають запоруку, що поручене їм народне майно в цілости збережуть та при поправі конюнктури доведуть його до належного розвитку і значіння.

З відчитаного на Загальних Зборах звіту з діяльности за р. 1934 виходить, що подібно як і в інших приватних Банків агенди Земельного Банку Гіпотечного не виказують більшого оживлення і збільшення трансакцій, хоча в порівнанні до минулого року доходовість Банку значно поправилася. Збільшенню трансакцій стояв на перешкоді відплив долярових вкладів, який скінчився щойно в останніх місяцях минулого року, крім цього дальше триваючі трудноші в ліквідації селянських кредитів із причини щораз гіршого стану нашого селянства. Замітною була акція Банку в напрямі упорядкування рільничих зобовязань у дорозі добровільної умови і розложення сплати довгу на довші речинці. Поза тим кредитова акція Банку з причини значного увязнення своїх капіталів у селянських кредитах, обмежувалася з природи річи до короткоречинцевих інтересів, які забезпечували Банкові повну ліквідність.

По представленні Загальним Зборам звіту з діяльности і білянсу та рахунку страт і зисків за р. 1934, Загальні Збори ухвалили абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді Банку, а з виказаного чистого зиску приділили зол. 5.000 на загальний резервовий фонд, а решту перенесли на рахунок 1935 р.

На місце уступаючих членів Надзірної Ради вибрано наново **д-ра Леся Кульчицького,** радника **Евгена Барановського, дир. Маркіяна Кисілевського і д-ра Льва Голінатого.**

Вкінці ухвалено оціночні норми для гіпотечних позичок, що забезпечують заставні листи згідно з предложенням Дирекції.



# З чеського культурного життя.

**У 50-ліття д-ра Яна Славіка.**

Д-р Ян Славік — це один з цих, що добре розуміють українську справу. Він приятель українського народу, не з доброго серця, але як видатний чеський славіст, бо пильно, докладно простудіював і студіює історію славянства, зокрема історію російської революції.

Д-р Ян Славік народився 25. березня 1885 р. в м. Шлапаниці в Чехах. Закінчивши університет Карла докторатом фільософії, був кілька років асистентом Історичного Семинару, де з самого початку зосередив свої студії на історії славянства, зокрема на історії східних славян. Тепер д-р Славік є проф. реальної гімназії і директором російського архіву при міністерстві закордонних справ ЧСР., а також директором Українського Історичного Кабінету та інших еміграптських архівів, які зорганізовані при міністерстві закордонних справ (Кубанський, Білоруський).

Д-р Ян Славік, як директор усіх цих архівів, має можливість, яку пильно використовує, щоби простудіювати документи і величезну літературу до великої російської революції. У висліді своїх студій д-р Славік написав і видав кілька наукових праць: „Основи царизму", „Зміст російської революції", „Росія за війни і за революції"; ця ост. праця — це I-ий розділ у праці Т. Г. Масарика „Европа й Росія" в новому виданні. Д-р Славік не обмежився тільки теоретичними студіями історії революції, він аж тричі їздив до Совітської Республики і там на місці студіював життя в большевицькому раю. Найбільшу увагу звернув на життя, на культурний, соціяльний і національний стан Совітської України, і внаслідок цього став оборонцем українського народу. Його три невеликі, але дуже цінні книжечки: „Що бачив я в Росії" — це критика большевизму з його політикою супроти українського народу. А вже обурення в російській суспільности викликала його студія: Російська влада та український рух перед світовою війною", яка друкувалася в журналі „Славянски Пржеглед", річник XXII., і в 1930 вийшла окремою відбиткою. На жаль, в українській пресі якось мало про це писали. Ця студія написана на основі документів царської бюрократії, починаючи від 1863 р., коли „російська влада заборонила друкувати твори, написані українською мовою, за винятком красної літератури"... „А 1876 року вийшов розпорядок, яким утиск української літератури ще загострився", — так починає свою працю Славік. Далі він опубліковує меморандуми царській Академії Наук про дозвіл видрукувати евангеліє українською мовою; цікаві тут теж листи князя Константина, Плеве, які яскраво освітлюють мотиви заборони української мови навіть у Святому Письмі. З черги Славік поміщує документи за доби Столипіна; потім маємо добу першої революції 1905—1906 р.: це „поліційні документи, які перш за все є найліпшим джерелом до пізнання духа владних та адміністративних органів".

В цій частині автор подає історію українського руху, починаючи заложенням Кирило-Методійського Брацтва та заходами Драгоманова, Михайла Грушевського й ін. Описує положення Просвіт у ріжних повітах, навіть оснування Просвіти на Кубані (де було крім централі в Катеринодарі ще 6 філій). Український рух, як свідчать документи поліції, не обмежувався Великою Україною, але поширювався по всіх землях Росії, де живуть українці. Тому ця книжечка цінна для кожного українця і її можна нераз використати перед чужинцями.

Славік як історик російської революції через свою здібність обєктивного історичного дослідника, через свій хист доброго викладача критично ставиться до розвитку російської революції і її наслідків, оцінює всі явища й історичний процес під оглядом соціольогічним і фільософічним. Він стверджує деякі здобутки, але осуджує варварство, гекатомби зайвих жертв та несправедливу національну політику СССР. Ян Славік гуманіст, обожатель і пропагатор Гуса й гуситської революції в Чехах, тому недавно появились його цінні праці, що освітлюють цю добу славної історії чеського народу: „Новий світогляд на Гуситство" й „Гуситська революція".

Крім того вийшли окремими книжками ще такі його праці: „Большевизм у переродженні", „Ленін" (життепис), „Ленінова влада", „Пекарж контра Масарик" (з чеської історії) Як директор архіву зредагував і зібрав видання мемуарних збірників: „Російська березнева та листопадова революція" і „Листи царського подружжа за часів війни (світової)".

Як людина Славік користується пошаною і любовю не тільки своїх друзів, але взагалі всіх тих, що з ним мають звязки. Про це можуть сказати і всі ті, що працюють в архівах і є йому підлеглі.

Ми, українці, в особі д-ра Славіка маємо щирого, справедливого захисника нашої національної справи, нашого права на самостійне істнування української культури, як рівноцінної славянської культури, зовсім своєрідної. Нераз Славікові закидали росіяни його „українофільство", а це треба нам цінити, бо тут, як в осередку славянської культури, тут, де перебуває еліта російської інтелігенції, мати такого видатного вченого своїм прихильником є великої ваги факт. І ми всі українці дуже цінимо й поважаємо Шановного Ювилята і бажаємо йому ще багато літ здоровля та суспільної праці на славу свого народу і славянства. Дай Боже більше таких славістів.

**Марія Омельченкова.**

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

# Загальні Збори кооп „Продукція“.

Дня 31. березня ц. р. відбулися перші Звичайні Загальні Збори кооперативи „Продукція“, кооперативи, що за предмет своєї діяльности має виріб мармоляд, повил та інших овочевих перетворів.

Загальними Зборами проводив інж. Павликовський Юліян, який у вступному слові відмітив можливости успішного розвитку кооперативи саме на цій, невикористаній ще нами ділянці збуту і перерібки овочів. Зокрема вказав на невикористані під цим оглядом полоси у Східній Галичині і Волині, богаті в садовину, полуниці, малини і т. п. — Велика скількість цих овочів наслідком незорганізованости їх збуту — не попадає на ширший ринок і її продають на місцях майже за безцін.

Зі звітів управи (а звітовано за півтора року істнування кооперативи) — довідуємося, що кооператива начислює вже понад 80 членів, у тому головну часть дають службовики Народньої Торговлі, які дали почин до створення цього підприємства.

В першому році діяльности (1933-34) кооператива виробляла свої мармоляди у фабриці „Фортуни Нової“; в тім часі виварено 3 вагони товару, який своєю якістю і конкуренційною ціною дуже скоро добув ринок.

Це заохотило завідуючі органи кооперативи заложити в літі 1934. р. власну фабрику овочевих перетворів (у Львові, при вул. Павлінів ч. 16) і з кінцем серпня 1934. р. дійсно таку фабрику урухомлено. У власній вже фабриці, вивінуваній у всі потрібні машини, збільшено в сезоні 1934-35 продукцію мармоляди вдвоє, крім цього поширено її на виріб повил і ріжного роду вищеґатункових овочевих перетворів, як джемів, соків, десерових мармоляд і т. п. Весь випродукований запас уже майже збуто, лишилися ще невеликі скількости, які вмисне зарезервовано на передсвяточний великодний сезон.

Власних фондів має кооператива понад 5.000 зол., а крім цього користується фінансовою піддержкою з боку Т-ва „Самопоміч Службовиків Народньої Торговлі“ і з боку самої Народньої Торговлі.

Головний збут своїх продуктів має кооператива через обеднану в Народній Торговлі і Центросоюзі українську кооперацію а вслід за цим найважнішою проблемою при дальшій розбудові підприємства — це приєднання в члени кооперативи „Продукція“ якнайбільшого числа Повітових осередків кооператив та міської споживчої кооперації.

На найближчу кампанію ставить кооператива у своїм пляні праці збільшення виробу усіх своїх артикулів рахуючись зі збільшенням круга своїх відборців і постепенним опановуванням навіть чужого ринку.

Підкреслити треба вагу цієї кооперативи як чинника, що органічно скріпив звязки українського села з містом, закуповуючи безпосередньо від наших селян великі скількости садовини й іншого сирівця, а рівночасно даючи працю нашим безробітним у Львові.

З білянсового доходу, виказаного по день 31. XII. 1934. р. в сумі зол. 1.259.72 призначили Загальні Збори майже 1/4 частину на добродійні цілі, як інвалідів, Рідну Школу, будову кооп. дому, С. Г. в Луцьку і ін.

——o——



# Вибори на місцях.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСТИ СИНЬКІВ, ПОВ. РАДЕХІВ

Вибори до самоуправних установ у Радехівщині дали наслідком ріжних штучок просто фантастичний вислід для українців. Ті, що переводили вибори, зорієнтувалися, що в повіті, де величезну більшість мають українці, щоб вийшло по їхньому, треба або перевести вибори незгідно з виборчим реґуляміном, або вжити хитрости. І тому форсовано компроміс всякими способами. А коли вже в 90 прц. заключено компроміс на користь поляків і русофілів, то в громадах, які на компроміс не пішли, так переведено вибори, що взагалі не допущено українців до рад, хіба для приличности одного-двох.

Маючи вже рівновагу або перевагу при виборах на солтисів, уже більше про компроміс не згадували, а просто іменували людей, які з громадами і їх інтересами певно не підуть. Тому солтиси і підсолтиси майже поголовно як не поляки, то москвофіли.

При виборах до волосних рад українці найшлися вже в меншости і тому є у волосних радах лиш німими глядачами без впливу і значіння.

Для прикладу подамо, що у волосній громаді Синьків є 12 радних. При виборах поділено громаду на дві округи: одна вибирала 4 радних, друга 8 радних і таку застосовано геометрію, щоб вибір українців був неможливий. Дня 5. лютого уневажнено українську листу. Внесено спротив, який староство приняло і дня 24. лютого ц. р. відбулися поновно вибори. Виставлено дві листи: українську і — як назвав її предсідник — „ржондову“.

Предсідник Тадеуш Суруфко, управитель школи з Барилова, з місця зажадав, щоб кандидати, які підписали письменні заяви, особисто зявилися для провірки підписів і полишив 10 мінут часу для кандидатів, віддалених 4 км. від місця виборів, хоч у той спосіб нарушував реґулямін. Крім того усунув з листи пароха Барилова о. Нагурського Івана (який стояв на першому місці і був найбільше сіллю в оці) й інших. Так справлену листу вкінці приняв. А на „ржондовій“ листі уміщено людей, які з інтересами громад і громадськими справами не мають нічого спільного. Та листа вразила й тих „поржондних русінув“ і почалася метушня. Вони стали голосувати на українську листу. Тоді предсідник почав викрикувати на повновласника української листи Демка Хаплака з Барилова, а коли другий учитель звернув йому увагу, що це господарі, то предсідник сказав: „Видає мі се, же я з дзєцьмі в школе“.

По відданні голосів (загальне число 51 радних) предсідник не допустив повновласника української листи бути при обчисленні, а просто, без відчитування змісту карток до голосування, без записування до контрольних лист, сам пораховав і прочитав. І листа ч. 1., себто українська, в окрузі, де вибирали 8 радних, дістала 11 голосів, а листа ч. 2 („ржондова“) 40 голосів. Таким робом листа українська має одного радного, а „ржондова“ 7. Виборці остовпіли, бо віддано найменше 30 голосів на українську листу. Внесено спротив, який підписали всі, що голосували на українську листу, а рівночасно внесено карне донесення за фальшування виборів. І так чисто українська громада-волость Синьків має одного українця радного!





## Наради мін. Ідена у Варшаві.

ВАРШАВА, 3. 4. ПАТ. Вчора пополудні марш. Пілсудський розмовляв цілу годину з мін. Іденом. При розмові були мін. Бек, державний підсекретар Шембек, радник британської амбасади Авелін і шеф секції з Форін Офіс Стрент. Увечір мін. Бек гостив мін. Ідена обідом. Підчас обіду оба міністри промовляли.

——o——

## Бажання Сталіна і Молотова.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. Кореспондент Аваса, який їздив з мін. Іденом до Москви пише, на домагання Сталіна і Молотова вставили до офіційного комунікату про наради мін. Ідена в Москві таке речення: „Приступлення до пакту Німеччини і Польщі булоб найкращою розвязкою проблеми“. В. Британія покищо не виявила свого становища в цій справі.



## Канада проти війни.

ОТАВА, 3. 4. ПАТ. Палата громад одноголосно рішила, що Канада не буде брати участи у війні, якщо війна не буде торкатись Канади.

——o——

# ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Данціґу невідомі справники замазали вистави майже всіх жидівських крамниць і помістили протижидівські написи.

— Воєнний суд у Невропі в Болгарії засудив трьох членів македонської революційної організації на кару смерти за таємні вбивства.

## Атентат на прокуратора на Сов. Україні.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне Бюро повідомляє з Москви: У Славянську на Совітській Україні виконано невдалий атентат на прокуратора Величка, який приїхав туди. Г. П. У. перевело масові арештування тому, що атентат мав політичний підклад.



# З ДИВ ЛУЦЬКА.

**Капличка в центрі міста. — Чужі апетити. — Щезла огорожа. — Магістрат господарює. — А Братство мовчить.**

Дня 27. березня ц. р. Луцьк мав незвичайне видовище. Вранці до православної каплички в центрі міста (на Ягайлонській вул. біля окружного суду) прибув президент міста Венжик. Одночасно заявилися робітники з відповідним приладдям. Не встигли ранні мешканці Луцька роззявити рота, як почалося валення мурованих стовпів залізної огорожі. Спочатку — ззаду, потім з боків і нарешті з фронту.

За залізною огорожею і стовбурами почав зникати й мурований фундамент. Врешті застогнала фронтова залізна брама. Сумно похилився на ній хрест, якби чекаючи смертельного удару.

Як на рух чарівної палочки, вози миттю вивозили цеглу й залізні частини. Дерева похнюпилися. Небо кропило дощиком. А в каплиці, перед образом Божої Матері, горіла тремтюча свічка, поставлена побожною рукою в острасі, що незабаром щезне й сама каплиця.

— Що це діється? — збентежено питалися українці, росіяни, навіть поляки й жиди.

Відповіди не було, бо не було нікого з Чеснохресного Братства, до якого належить площа і на ній капличка та якої урядовим опікуном є сенатор Маслов.

Врешті хтось пустив чутку: президент міста Венжик не любить огорож та дерев. Тому розібрав брацьку огорожу, вирубає біля каплички дерева й на освяченій брацькій площі заложить відкритий „европейський" скверик для всіх.

Чутка видалася правдоподібною. През. Венжик справді не любить огорож і... дерев (чи нема такої недуги?) Торік зніс залізну огорожу міського парку й почав вирубувати дерева. Енергійна постава мешканців і польської преси стримала „европейську" руку п. Венжика. Покалічений невола парк світить лисинами й пустарем. Впрочім, нема певности, що одного погідного ранку ляжуть трупами й урятовані дерева. Не дерева. А, як сказала одна польська газета, „легені Луцька", який в літню пору задихається від пороху, смороду та спеки.

Отже не дуже дивувалися мешканці Луцька „ревізій творчости" батька міста, що так зручно знищив огорожу довкола православної каплички. Але навіть дуже здивувалися ті, що хоча трохи розуміються на праві.

Десятки років площа, на якій стоїть капличка, є у володінні луцького Чеснохресного Братства, хоча колись належала до якогось римо-кат. монастиря. Братство огородило її, засадило деревами й завідувало нею як власник. Х. том Зібр. Законів російської імперії каже, що хто здійснював 10 років права власности, той вже став правним власником. Отже з правного боку нема найменшого сумніву, що власником згаданої площі є Братство.

Інакше дивиться на такі речі „курія біскупа". Вона подала Братство до суду про ревіндикацію площі. Безумовно програлаб. І ось, неначе з чиїмось вказівками, виступає на сцену міський уряд, входячи в процесову справу, як третя заінтересована сторона; він твердить, що площа не належить ні до Братства, ні до епископської курії, а до міста. Окружний суд відкладає справу і дає міському урядові час зложити докази свого права на площу. Та звідки взяти те, чого нема? Міський уряд доказів не дає, а тимчасом самовільно захоплює площу і руйнує огорожу на очах цілого міста, очевидно, вважаючи, що право сильного є найкращим правом.

Тут треба ще сказати, що арт. 331. Х. тому Зібр. Зак. Рос. Імп. забороняє під загрозою кари навіть власникові захоплювати свою власність, коли вона є в фактичному посіданні інших осіб; право звернення власности належить судові чи його виконавчий судовий орган. Отже президент Луцька повинен понести кару за самоволю та перевищення своєї влади. Чи станеться це, побачимо?

Найцікавішим питанням є тепер, що зробить Чеснохресне Братство, а властиво сенатор Маслов, щоб привернути права Братства на площу біля каплички, ввійти в здійснювання цих прав, змусити міський уряд до відбудови зруйнованої огорожі та притягнути президента міста до карної відповідальности за самоволю і присвоєння чужого рухомого майна (цегла, огорожа)? Луччани сумніваються, чи сен. Маслов, як і його прибічна рада, відважаться виступити в обороні прав і майна Братства та наразитися на підозріння в нельояльности.

Але є ще й гірше. Від довшого часу кружляли по Луцьку чутки, що опікуни Братства та близькі до них чинники вже погодилися на знесення каплиці, мовляв, з огляду на її російський архітектурний стиль. Інші ж кажуть, що з огляду на іншу обставину — каплиця декого коле в очі. А щодо стилю, то, здається, теж не зовсім правда: стрільчасті вежички не є виключно ознакою московщини. Очі разить хіба неотинкована цегла стін. Дайте каплиці тинк і в цій новій шаті вона буде презентуватися навіть дуже гарно.

В кожному разі православні українці Луцька й околиць хотілиб почути від Братства вияснення в справі дуже неясної справи площі й каплички.

*Православний.*

## Мін. Іден виїхав до Праги.

У середу 3. квітня ц. р. передпол. відбулась остання розмова мін. Ідена з мін. Беком, яка закінчилася в год. 1.30 пополудні. Опісля мін. Іден відїхав з мін. Беком до британійської амбасади, де гостили їх сніданням. Пополудні в год. 5.15 мін. Іден виїхав до Праги. Пресової конференції не було, бо мін. Іден покликався на те, що ні в Берліні ні в Москві не приймав журналістів. Про хід нарад у Варшаві видадуть комунікат.

ВАРШАВА, 3. 4. ПАТ. Підчас розмов з мін. Беком мін. Іден поінформував польського міністра закорд. справ про хід нарад у Берліні і в Москві, які велись згідно з напрямними льондонської заяви з 3. лютого ц. р. Мін. Бек поінформував мін. Ідена про становище польського уряду до цих справ та обговорив загальне міжнародне положення. Оба міністри підкреслили необхідність затіснити звязки з приводу дальшого розвитку політичного положення в Европі.

## Капіталісти й директори до стрілецьких ровів!

ВАШИНГТОН, 3. 4. ПАТ. Згідно з проектом, який Рузвельтів уряд предложить палатам у найближчий тиждень, на випадок війни конфіскуватимуть у хосен держави половину доходів промислу, що виносять до 6 проц. і всі доходи, що переступають цю суму. Великих промисловців змобілізують і вони мусітимуть згідно з проектом, посвятити особисті інтереси для добра народу, або їх вишлють у стрілецькі рови. Всіх членів дирекцій і адміністрацій великих підприємств також змобілізують і вони дістануть платні, що не перевищатимуть платні генерала бригади. Колиб противилися, підуть на фронт. Доходи нетто, що перевищають 10.000 дол. оподаткують додатково, а кари за затаювання доходів підвищатимуть у деяких випадках до 100.000 дол.



## Литва прилучить Мемель.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Льондону: Преса пише, що литовський уряд, сподіючись піддержки від Франції і СССР, звернеться до Ліги Націй з домаганням признати суверенні права Литви до Мемеля. През. Сметона згодився на цей внесок уряду. Литовський уряд уважає справу Мемеля внутрішньою справою, до якої інші держави не можуть вмішуватися. Вияснення мін. Саймона у палаті громад не зробили зовсім у Ковні враження. Права губернатора в Мемелі поширять.

## НОВИНКИ



**— Концерт п-і Іванни Шмериковської-Приймової у Львові.** Довідуємося, що вже 10. квітня ц. р. відбудеться у великій салі Лисенка концерт нашої знаної співачки і знаменитої інтерпретаторки пісень **Іванни Шмериковської Приймової,** нашої музичної рецензентки. На програму концерту зложаться староіталійські арії і французькі шансони 18 ст. композиції Шумана, Р. Штравса, Шимановського, а з українських твори Ст. Людкевича, Н. Нижанківського та Ст. Туркевич-Лісовської, українські народні пісні в гармонізації М. Колесси, Н. Нижанківського та В. Барвінського (в супроводі скрипки). Фортепяновий супровід буде в руках д-р Ст. Туркевич-Лісовської.

**— З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 5. квітня в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Я. Малиса: „Гангрена долішньої кінцівки.

**— До відома членів „Кооперативи Український Театр" у Львові.** Усіх членів згаданої кооперативи, які досі не доповнили членського уділу до 10 зол. і не підписали заяви, що приступають як члени до цієї кооперативи, взиває оця

кооператива, щоб до 15. травня ц. р. поладнали цю справу. З огляду на те, що кооператива не має теперішніх адрес усіх своїх членів, звертається вона цією дорогою, щоб члени подали свої адреси. Хто не поладнає згаданих потрібних формальностей, того вичеркнуть із списку членів даної установи, а неповний уділ перейде на її власність.

— **День іменин мистця Новаківського.** Рік-річно від початків малярської студії арт.-маляря Олекси Новаківського збираються його учні і прихильники дня 30. березня, щоби вшанувати свого професора і чільного мистця українського малярства. І цього року вшанували день його іменин „теплого Олексія" в його мешканні, провівши вечір на скромному принятті і милій гутірці аж до пізньої ночі. Присутні мали змогу побачити нові його праці, а передовсім нові дуже цікаві проєкти „Матери Божої" до вівтаря у архикатедральній церкві св. Юрія у Львові, образу фундованого українським жіноцтвом міста Львова. Захоплені невсипучою працею мистця побажали йому дальшої щасливої праці для нашого малярства.

— **Стан засівів у Польщі** значно погіршився в порівнанні зі станом з грудня. Причиною були найперше сильні морози в першій половині січня ц. р. при недостачі снігу, опісля сильний спадок температури в березні після виїмково теплих днів у другій половині лютого. З кінцем лютого сніги зійшли зовсім з піль, але в березні настали морози, наслідком чого вимерзла озимина. До погіршення стану засівів причинилася теж геська мушка, що в осені виступила була масово. У східніх воєвідствах вимерзла бульба, а в південних сторонах бульба гниє у кіпцях. У воєвідствах станиславівському і тернопільському показався великий брак соломи.

— **Вписи до вселюдних шкіл.** Шкільна влада робить приготування до переведення вписів у вселюдному шкільництві на новий шкільний рік. На терені варшавської і лодської кураторії вписи відбудуться в часі від 1. до 15. травня. Обовязкові зголошення до вселюдних шкіл підлягають діти, уроджені в 1928 р. і старші, що з причини переповнення не могли вписатися до школи.

— **Кандидати до державної служби і стан здоровля.** Міністерства видали обіжник у справі лікарських оглядин кандидатів до державної служби в Польщі. Всі кандидати мають піддатися оглядинам урядових лікарів. Устійнення стану здоровля кандидатів може мати вирішний вплив на означення здібности до праці в часі державної служби. Лікарські оглядини мають відбуватися перед доручениям номінаційних писем.

— **Домагається винагороди за ощадність.** Колишній директор львівських трамваїв, інж. Барвіч, заскаржив до суду громаду м. Львова за 35 тисяч зол. Цієї суми домагається як проценту від переведених ощадностей в трамваєвій господарці на основі умови з громадою.

— **Страшний випадок на зал. двірці.** На головному двірці 48-літній робітник Іван Гусар дістався через необережність під колеса паровозу, які відтяли йому обі ноги.

— **Зловживання на почті.** Делеґат дирекції почт зі Львова ствердив підчас контролі почтової аґенції в Єрмаківці пов. Борщів спроневірення на квоту 1.365 зол., якого допустився почтовий урядовець Олександер Рожневський. Справу передано прокураторії.

— **Перед виборами бурмістра м. Станиславова.** На другий тиждень відбудуться вибори президента м. Станиславова наслідком зречення посла Хованця. Кандидатом більшости є посол Здзіслав Стронський.

— **Радіові інформації для села.** Право на зменшений однозолотовий радіовий абонамент мають ті мешканці села, що їх головним джерелом утримання є рільне господарство або фізична праця у власників (посідачів, державців) рільних господарств. Це торкається тільки тих власників (посідачів, державців) рільних господарств, які при теперішньому вимірі податків платять від своїх господарств не більш 106 зол. річно державного ґрунтового податку, при чому не оплачують промислового податку. Щоби дістати зменшений радіовий абонамент, треба піти до своєї громади, яка видасть посвідку на право користати зі зменшеного радіового абонаменту. За таку посвідку громада може побирати не більш 10 сотиків. З посвідкою громади треба піти до найближчого поштового уряду або поштової аґенції. Там складається цю посвідку, вплачується 30 сотиків реєстраційних коштів і дістається уповажнення користуватися радієм. В поштовому уряді або поштовій аґенції оплачується радіовий абонамент в квоті 1 зол. місячно. Радіовий абонамент можна також вплачувати за квартал, пів року або цілий рік згори, через що уникається страти часу і конечности ходити що місяця до поштового уряду.

— **Краєва хроніка.** В окружному суді в Станиславові засуджено б. секретаря городського суду в Солотвині, Адольфа Римського на півтретя року вязниці за грошеві зловживання. — В Конотопах пов. Сокаль 30-літній Петро Слободюк порубав сокирою тяжко свою жінку за подружу зраду. — У Ворохті біля Белза, згоріли чотири господарські загороди. — У Дрогобичі помер у 80 р. життя Іван Носаль, що виграв на льотерії клясовій 100 тисяч зол. — У Дрогобичі втопився в криниці службовець „Галіції" Давид Талер. Причиною самогубства були мабуть надужиття. — Стрийський суд на виїздовій сесії в Сколім засудив на півтора року вязниці Йосифа Чуловського, власника млина в Синевідську Вижному, що занедбав засоби обережности, наслідком чого згинув 15-літний робітник Іван Піла. — В Золотому Потоці пов. Бучач ствердженo чотири випадки плямистого тифу. — В Лисиничах під Львовом умерло двоє малолітних дітей муляря Івана Пелікана, зівши частину оселедця, купленого в склепі Н. Шранка. — Львівський суд присяжних засудив на 8 і пів року вязниці Федька Мацевку з Погорілець пов. Перемишляни, що застрілив свого суперника Івана Гната.

— **З Польщі.** У Варшаві помер інспектор армії ген. Д. Конажевський, колишній віцеміністер військових справ, у 65 р. життя. — В місяці березні ц. р. було у Варшаві 101 самогубних замахів, з яких 25 скінчилося смертю. — В ліманівському повіті відбудовано 22 мости, знищені повінню. — В Бельську засуджено на півтретя року вязниці дентиста техніка А. Малецького за знущання над своєю кількамісячною донечкою. — В Рацібовицах під Краковом згорів дім Юлії Цепельової, причому жертвою вогню стала властителька і два її сини. Підозрівають, що хтось її убив, а опісля підпалив хату. — В Овіньсках відобрав собі життя урядовець психіятричного заведення, Фелікс Чабенський, заложивши собі петлю на шию та стрілівши до себе з револьвера. — В Любартові застрілився директор місцевого шпиталю, д-р Ант. Гурецький.

— **Вбивство в скарбовому уряді.** В Пинську відбулася судова розправа проти б. начальника скарбового уряду в Берестю, Генрика Ґавронського, що вбив начальника тогож уряду Густава Гжибовського. Ґавронського засуджено на 6 літ вязниці. Обвинувачений, що має правничі студії, боронився сам і зголосив апеляцію.

— **Жидівський погром у міській раді.** На засіданні міської ради в Лодзі ендецький радний Капчанський висловився образливо про жидів, мовлячи, що нема на світі підлішої нації як жиди. Коли проти цього запротестували радні жиди, Капчинський кинув склянкою в їх сторону і зранив радного Йосля в голову. За його приміром радний ендек Столярек розбив другу склянку об голову радного Марголіса, ранячи його до крови. Опісля інші ендеки почали кидати кріслами на жидів та деяких польських бебеків, що станули в їх обороні. Бійка на салі тревала з пів години, аж врешті прийшла поліція і ратункова стація. Крім жидів були побиті до крови бебеки Найдер і Боруцький.

— **Сумні пригоди наших бузьків.** На Шлеську запримічено бузьків, що мали в грудях відломки муринських стріл. Доказ, що на бузьків підчас їх лету понад північною і східною Африкою стріляли муринські племена. І справді, ствердженo, що коли наші бузьки збираються до відлету на північ, творячи громади з кількох тисяч штук, їх окружують дикі тубильці і засипують дощем стріл, закінчених гострими металевими шпилями. Причиною цих ловів є забобон. Ногу бузька уважають амулетом проти вкушення змій. Багато легше ранених бузьків тікає зі стрілами, які ломляться, так що гострий шпиль залишається в грудній кости птахи. Згодом рана заростає і бузьки прилітають з муринськими стрілами у грудях до наших країв. Минулими роками бачено на Шлеську також таких значених бузьків.

— **Згоріло кількадесять осіб.** Біля залізничого двірця в Ужгороді згоріло в ночі на вівторок вісім стирт соломи і сіна, причому жертвою вогню стало багато бездомних бурлак, що ночували в сіні. Досі добули із згарищ 15 спалених трупів. Побоюються, що в інших спалених стиртах, яких ще не спрятано, знайдеться ще стільки жертв. Тіла нещасних згоріли на вуголь, так що годі їх розпізнати. Пятьдесять літ тому подібна катастрофа склалася була у Львові. На Янівському передмісті згоріли військові склади сіна, а в них кількадесять бездомних нічліжан.

— **Міліон спортовців у Чехословаччині.** За урядовим обчисленням в Чехословаччині находиться тепер міліон активних спортовців, з того поверх 600 тисяч соколів. Жіночі спортові орґанізації мають поверх 100 тисяч змагунок.

— **Демонстрація проти кари смерти.** У вязниці Вандеворт страчено б. англійського старшину маринарки Бріґштока, засудженого на смерть за вбивство. У звязку з цим страченням англійка Ван дер Ельст, голова союзу боротьби з карою смерти, зорганізувала перед будинком вязниці демонстрацію. Вона наняла три літаки з великими хоругвами, на яких видко було написи „геть з карою смерти". Літаки були над вязницею. Перед брамою вязниці стояли самоходи з меґафонами, що передавали псальми. Оподалік зібралася юрба жінок, що навколішках молилися. Люди розійшлися аж тоді, коли сторожа вивісила на брамі вязниці оповістку про виконання екзекуції.

— **Дрібні вістки.** Загальна сума довгів, зголошених до конкурсової маси „сірникового короля" Івара Кріґера, дійшла трьох міліярдів корон. — Московська академія наук іменувала Максима Ґоркого директором інституту для російської літератури. Від смерти А. Луначарського це місце було опорожнене. — Братів Адамовичів, знаних з того, що перелетіли з Америки до Европи, американський суд у Брукліні засудив на 15 місяців вязниці за нелегальний виріб спірітусу. — Колишній сіямський король купив маєток в Анґлії, де рішив на постійне осістись. — В Італії трапляються випадки, що молоді хлопці, неповнолітні, втікають до Африки, щоб узяти участь у „війні з абісинцями". — У Берліні відкрили виставу польського мистецтва; офіціяльно взяли участь при відкритті Гітлер, Ґерінґ, Нойрат і ін. — У синагозі в Кордові, вибудованій у 1316 р. вперше від 500 літ відправили службу під проводом париського рабіна Вейля; перед службою мав еспанський професор Хозе Ґаос відчит „Аристотель і Маймонідес". — Відомий шаховий мистець д-р Ляскер має намір вернутись до Совітського Союзу в осени і може там поселиться. — Ріка Свіслоч залила вулиці Мінська; 25 домів знищених, 700 людей без даху над головою; вода досягла 4 метри 14 цм. — У Монтреалі повісили двох італійців та одну італійку за вбивство особи, щоб дістати обезпечену премію; жінку повісили в Канаді вперше. — До Палестини виїхало 1600 жидів із ріжних країв Европи на Макабіяду 1935 р.

— **Поправки.** У статті п. н. „За українську музичну культуру" в ч. 84 „Діла" пропущено після слів „самі студії не можуть дати успішного вислідy" речення: „Розуміється, що без порівнання більші вимоги ставиться до диригента та спеціяліста нпр. диригента опери". В ч. 84 на 4-ій сторінці (четвертий рядок) надруковано „музикантів" замісць „музикольоґів".

## ДИВОГЛЯДИ.

### КОНҐРЕС ПІД ВОДОЮ.

Союз нурців Зл. Держав збереться цього року в червні у Сан Франціско. Вперше рішили вони зробити святочне засідання під водою; около делеґатів з ріжних надбережних країв пірне під воду у купальних костюмах і там голова промовить до них. Промова піде телефоном з корабля, що буде на воді. Делеґати випливуть, переоднуться і підуть до готелю, де почнуть радити над ріжними справами своєї мокрої професії.

## З кіна.

**Кіно „Пан": „ФРОЙНЛЯЙН ДОКТОР".**

„Фройляйн Доктор" — цікаво змонтована фільма, що йшла у свій час у „Касіно", з життя відомої у світовій війні шпигунки. Має вона багато моментів, що напинають нерви, жваву акцію і характеристичний геппі енд. Саля кіна повна.

Друга фільма тієї програми, „Сотворена до поцілунків" — типова американська фільма, що йшла в „Атлянтік". З неї неодна наша Галя може навчитись, як добути багатого чоловіка. Це коштує нервів, але остаточно оплачується. (в)

# Із судової салі.

## ВІДГОМІН ВІЗИТАЦІЇ ПРЕОСВ. Д-РА БУЧКА У ЗБАРАЖЧИНІ.

Прокуратор окружного суду в Тернополі притягув до відповідальности *Володимира Вергуна*, 29-літнього нотаріяльного мундавта з Нового Села. Акт обвинувачення каже, що дня 24. травня 1934. р. він кинув грудкою землі на переїзджаючих уланів і накликував людей, щоб хапали за камінні і теж кидали на військо.

Окружний суд у Тернополі засудив обвинуваченого *Волод. Вергуна* на розправі дня 3. жовтня 1934. р. за зневагу осіб, приділених урядовцеві підчас виконування службових обовязків і за публичне накликування людей до провини на *вісім місяців вязниці* по думці статті 133 § 1. і 154 § 1. к. з. Підсудний зголосив апеляцію від цього присуду. На апеляційній розправі, яка відбулася у вівторок 2. квітня ц. р. у Львові, апеляційний суд обнизив кару до *трьох місяців*, звільнивши підсудного від провини зі статті 133. § к. з.

Розправу вів суддя Мединський, обвинувачував прок. Гриневецький, підсудного боронив адв. *д-р Лев Ганкевич.*

## РОЗПРАВА ЗА ВИГОЛОШЕННЯ ОСВІТНЬОГО РЕФЕРАТУ.

7. травня 1933. р. мав відчит студент прав Орест Колтунюк у читальні „Просвіти" в Жукові за освітні теми. Відчит виголосив Орест Колтунюк у присутности самих членів „Просвіти", так, що не заходила ніяка законна потреба, щоб просити якогонебудь дозволу в цій справі. Іншої гадки було повітове старосто в Любачеві, яке орečінням з 20. липня 1934. покарало Ореста Колтунюка грошевою карою в квоті 50 зол. із заміною на кару двотижневого арешту. Староство стануло на становищі, що студент Колтунюк скликав публичні збори в Жукові без повідомлення про це стровства. Тому, що обвинувачений зажадав спрямування справи до суду, відбулася дня 2. квітня перед окружним судом у Львові розправа. Наведені обороною свідки потвердили в цілости оборову обвинуваченого студента, а саме, що в даному випадку були це не публичні збори, а збори членів, які згідно з законом про збори не вимагають ані зголошення, ані дозволу влади. По переведенні розправи оголосив радник Бочар присуд, яким *студента Колтунюка звільнено від вини і кари.* Обвинуваченого боронив адвокат *д-р Евген Давидяк*

## З дороги життя.

# Більше на весело!

Я все був тої гадки, що до всяких життєвих подій треба підходити легко, погідно, весело. Та прийшли часи, коли безсердечна мітла крізи вимітає з арени життя останні сліди доброго усміху, здорового оптимізму. Те саме діється в пресі. Усе на мольову ноту, в безнадійній, а то й жахливо понурій тонації. Усе, як у Франковій веснянці:

Згинем — люд шепче, та горе не саме
Звикло ходить. Або пошесть прийде.

Або...

Вистане перечитати в якійнебудь львівській ґазеті новинки. Що друга новинка наїжить тобі волосся, що третя велить зловитися з жаху за чоло що четверта заломить руки з жалю чи розпуки.

Все там побільшене до монументальних розмірів, усе в згущених темних барвах, все овіяне подихом страхіття, загострене як кінжал у трагедії.

Ось наприклад читаєш:

„На залізничому двірці скоїлася вчора подія, що проймає морозним жахом. Робітник через неувагу дістався під колеса паровозу, який його переїхав на дві половини. У безнадійному стані відвезли його до шпиталю".

А в дійсності було ось як:

На залізничому двірці скоїлася вчора немила подія. Робітник через розсіяність упав під колеса паровозу, який відрізав йому палець. Робітникові перевязали палець і він скрутив собі тою самою рукою папіроску.

Або пише другий дневник:

„Перед городським судом станув вчора Василь Вертюх, обвинувачений за зведення Анни Фартух та за незаплачені аліменти на дитину, яку Анна Фартух привела на світ зе його намовою".

Тут уже, їй Богу, все не до ладу.

Чи ж не краща була би така стилізація:

„Василь Вертюх був поетом з Божої ласки. Позатим у вільних хвилинах користав з ласки Анни Фартух, гарної брюнетки, що працювала у фабриці чоколяди. Це в наслідках довело до — передбаченої життям і кодексом карним події, як це звичайно буває там, де два серця кохаються. Епільогом цього була судова розправа. Суддя признав, що заклад зведення був нестійний. Справу коштів утримання дитини поладнав суддя мирно. Спірні сторони вийшли зі салі вдоволені".

Або така страховита подія:

„Відомий бандит Гривько Грім, що був пострахом Покуття і одної днини перерізав своїх родичів, сидить тепер у вязниці в Коломиї. Адвокат д-р Крутиверт, якому з уряду припала невдячна роля оборонця, відвідав обвинуваченого у вязничній келії і вийшов звідти до дна душі схвильований. Злочинець не проявляв ніякого жалю".

Чи замість такої понурої картини, не краще було би написати:

„Невгамований у свому темпераменті Гривько Грім, що був вельми популярний на цілому Покутті, а недавно став круглим сиротою, втративши одної днини батька і неньку, перебуває під цю пору у зовсім відокремленій домівці і пристрасно викладає кабалу та пасіянси. Оноді відвідав його оборонець з уряду, відомий меценас д-р Крутиверт і радився з ним, чи не волів би він змінити спосіб життя. На милій гутірці минув їм скоро час. Грім мав дуже мягку вдачу і рішив задуматись над доброю пропозицією".

Або таке:

„В шинку Пінкаса Мордовера при вул. Городецькій забавлялися два нотoрійні ножівники Щепко Падух та Только Валиґудз. В часі суперечки Падух ножем розпоров Валиґудзові живіт. Нещасна жертва до пів години вмерла".

Вистане змінити тонацію і сцена виглядала би так:

„Антін Падух та Щепко Валиґудз сиділи при пиві на милій розмові. Опісля завели суперечку за дівчину і в тому часі Падух незручно маніпулюючи різницьким ножем, який звик усе носити для самооборони, зачіпив Валиґудза по животі. Справа була би пройшла незамітно, якби не те, що Валиґудз давно вже нездужав на шлунок і негайно вмер".

Возьмім таку звичайну подію описану в новинках:

„Відомий пяниця А. Бризґало, вернувшись до хати сильно підхмелений, счинив бучу зі своєю тещею, що викинув нещасливу жінку крізь вікно з II. поверха на подвіря".

Теж було штучне і зайве адраматизування.

Було просто так:

„Пан Антін Бризґало, що дивиться скептично до „Відродження", людина дещо оригінальна та химерна. Вернувшись учора до хати заявив нараз своїй тещі, що хоче бути сам і просив її перейтись, бо чудова погода. Коли теща відповіла йому, що не гадає сходити з другого поверха вниз без потреби, він хотів допомогти їй у цьому і пересадив її через вікно просто на вулицю. Тому, що тещі, як відомо, зовсім так само як коти, падуть завсіди на ноги, хочби падали з найвищих місць, теща скористала з приємного весняного проходу

*Тиберій Горобець.*

# Дописи.

### ЛЬВІВ.

**Городецьке — Т. Шевченкові.** Мин. неділі влаштувала читальня „Просвіти" на Городецькому передмісті у Львові концерт у честь Т. Шевченка, що відбувся в салі „Будучности" при пл. св. Юра. На його програму зложилася промова дир. Ст. Похмурського, продукції хору читальні, декламації (дуже вдатна п. І. Лютоцького) та дитяча інсценізація. Програма була виконана бездоганно, але публики було обмаль: на салі було всього яких 60 осіб. І як з одного боку концерт був доказом, що частина громадянства цього передмістя, зорганізована при „Просвіті", працює, так ця публика доказувала, що не всі розуміють цю працю. (а)

**Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.**

### ПЕРЕМИШЛЬ.

**Оснування Відділу Українського Лікарського Т-ва.** Дня 30. 3. ц. р. в год. 17-ій відбулися в салі „Української Бесіди" установчі Загальні Збори Відділу Українського Лікарського Товариства в Перемишлі. На Збори прибуло поважне число місцевих і позамісцевих лікарів перемиської округи. Від Головного Товариства у Львові приїхав його голова директор д-р Бурачинський і член Виділу д-р Малис, витаючи теплими словами заснування нового відділу та бажаючи йому якнайкращих успіхів у наміченій праці. В склад управи філії вибрано: голова д-р М. Струх, заст. голови д-р І. Вітошинська-Кочинащева, секретар д-р М. Кушик.

### РАВА РУСЬКА.

**Просвітянські анкети.** Дня 9. м. м. відбулася просвітянська анкета в справі масового членства в Просвіті, розбудови читальняних бібліотек та обговорення пляну праці по читальнях. На анкеті було заступлених 66 місцевостей 92 делегатами. Присутні також всі члени виділу філії і делегат Головного Т-ва „Просвіта" інсп. Петрик Петро. Анкету отворив і нею проводив довголітній голова Філії, інж. Василь Терплелюк. Він в обширнім промові засував присутнім ціль скликання анкети, обговорив основно майбутній бібліотечний закон та вказав на конечність розбудови читальняних бібліотек. Після того інсп. Петрик у двогодинному рефераті пригадав присутнім ціль і завдання Просвіти, звернув увагу на конечність організації масового членства до Просвіти та вкінці подав вказівки, як треба вести роботу по читальнях. Технічну сторінку переводжування акції за приєднуванням масового членства обговорив секретар Філії п. Степан Совик. По рефератах виявилась широка дискусія, яка тревала понад дві години. У висліді всі приявні рішили однодушно скликати наради громадян по місцях і на них обговорити порушені на анкеті справи та допильнувати, щоб намічений плян праці виконати. Зокрема рішено доповнити всі читальняні бібліотеки до 500 книжок та з кожної місцевости приєднати якнайбільше громадян у члени Головного Т-ва „Просвіта". — Дня 25. м. м. відбулась освітня конференція з назначеними мужами довіря. На конференції було присутніх 53 мужів довіря та 23 делегати читалень — разом 76 осіб. Конференцію отворив голова Філії інж. Василь Терпелюк. Реферат на тему „Чому маємо переводити акцію масового членства Просвіті?" — виголосив п. Совик Степан. По рефераті на основі інструкції Головного Виділу пояснив п. Совик, як слід переводити акцію та вказав на моральні користи тих громадян, які стануть членами Просвіти. По дискусії всім присутнім мужам довіря роздано повновласти, афіші й інструкції. Дотепер не іменовано мужів довіря і тимсамим не переводять акції в таких місцевостях равського повіту: Камінна Гора, Лаврикiв, Потелич, Пріє, Улицько, Щирець, Василів Великий, Губинок, Домашів, Річиця, Сталі, Хлівчани і Хоронів. До виділів читалень тих місцевостей рішено вислати окрему пригадку.

### ТЕРЕБОВЛЯ.

**Свято Т. Шевченка.** Марійська Дружина гімназисток у Теребовлі уладила дня 10. III. ц. р. в салі читальні „Просвіти" концерт у честь Шевченка, що був правдивою насолодою душі для численної молоді й публики, яка на той концерт масово прийшла і вщерть виповнила салю. Концерт цей був взором, як треба такі свята уладжувати. На чудово прибрану вишивками сцену з погруддям Тараса серед квітів виступила молодь святочно приодіта з відзнаками „Мар. Дружини". Учениці всі з вишиваними ковнірцями на мундурках. Концерт складався з двох частин. В І. частині: муз.-вокальній 9 точок; кожна точка програми була дуже дбайливо і прецизно викінчена. Вступного слова провідника о. Весоловського, опрацьованого на основі найновіших джерел про Т. Шевченка, вислухали всі з запертим віддихом. Якщо йде про мистецьку сторінку, то мішаний хор давав найбільше насолоди слухачам добором чудових композицій Роздольського і Котка, як і виконанням їх. Тут належиться признання для Е. Панчишина, уч. VIII кл., який потрапив з хору малолітніх видобути такі прегарні ефекти. Також добра була тамбурова орхестра під проводом К. Цепенди, уч. VII кл., та мельодеклямація С. Гнипівної, уч. VIII кл. Як новість у II. частині концерту відограла молодь „Неофіти" Т. Шевченка — сценічний образок у IV. відслонах, опрац. проф. Девосиром. Це події з часів переслідування християн рим. імператором Нероном. Тут слід признати, що добір акторів та історичних римських костюмів був дуже влучний, що є заслугою о. Весоловського, який не щадив ні часу, ні труду для вивчення молоді і який це свято в честь Тараса зорганізував і перевів якнайкраще. Треба також піднести з признанням, що молодь є здисциплінована і радо працювала для переведення цього свята. До ефектовного виведення вистави „Неофітів" причинилася також п. М. Сайкіна, абс. гімн., яка знаменито виконала статуї рим.-поганських божків: Бахва, Венери, Нерона й інших декорацій з римських часів. І. З.

# СПОРТ.

### УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Перші змагання за мистецтво окружної ліги між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на грищі Погоні в год. 10.30 передполуднем. Попередить змагання резерв в годині 8.30. Ціни білетів низькі, для дітей ціни білетів по 25 сотиків.

### ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. Славія — Д. Ф. Ц. 1:1; Спарта — Пільзно 3:0; Простейов — Теплiцер 4:0; Кладно — Чехія Карлін 4:2; Жідєніце — Вікторія (Пільзно) 3:0. Табеля мистецтва представляється так: 1) Славія 26 пунктів, 2) Спарта 25, 3) Вікторія (Пільзно) 21, 4) Жідєніце 19, 5) Простейов 17, 6) Теплiцер 16, 7) Кладно 16, 8) С. К. Пільзно 14, 9) Д. Ф. Ц. 13, 10) Богеміенс 9, 11) Чехія Карлін 9 і 12) Колін 6 пунктів.

БУДАПЕШТ. Уйпешті — III. Округа 5:1; Ференцварош — Аттіля 5:0; Офнер — Фебус 1:1; Шегед — Кіспесті 2:2; Бочкай — Сомоґі 3:0; Сорокшар — Гунгарія 2:1. Табеля є така: 1) Уйпешті 28 пунктів, 2) Ференцварош 24, 3) Гунгарія 23, 4) Шегед 20, 5) Кіспесті 16, 6) Офнер 16, 7) Сорокшар 16, 8) Фебус 15, 9) Бочкай 14, 10) Аттіля 13, 11) III. Округа 12 і 12) Сомоґі 5.

# ЗАМКНЕННЯ РАХУНКІВ
## ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові
### за адміністрац йний рік 1934.
### РАХУНОК БІЛЯНСУ.

ЧИННИЙ СТАН:

| | Золоті | Золот |
|---|---|---|
| Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П.К.О. | | 203 082·14 |
| Заграничні валюти | | 65.072·66 |
| Цінні папери | | |
| а) державні позички | 87.029·78 | |
| б) гіпотечні папери | 31.128·22 | |
| в) акції | 4.565·60 | 122.723·60 |
| Уділи і акції в консорц. інтересах | | 45 989·50 |
| Краєві банки | 11.388·20 | |
| Заграничні банки | 23.839·85 | 35.228·05 |
| Векслі | | 2,311.361·15 |
| Біжучі рахунки (дебетові сальда) | | |
| а) забезпечені | 522·362·61 | |
| б) незабезпечені | 59 500·2[illegible] | 581.862·85 |
| Термінові позички | | 3,022 339·91 |
| Належ. з конверз. договорів | | 2 990·01 |
| Недвижимости | | 474.469·31 |
| Ріжні рахунки | | 1,911 672·65 |
| Гіпотечні позички | | 215 722·72 |
| Гіпотечні відсотки | | 31·303·10 |
| | | 9,023.817·63 |

Гарантії . . . . . . . . 6.343 00

ДОВЖНИЙ СТАН

| | Золоті | Золоті |
|---|---|---|
| Власні капітали: | | |
| а) акційний | 5,000.000 00 | |
| б) резервовий | 232.309 65 | |
| в) прочі резерви | 27.870·21 | |
| г) амортизаційний капітал | 165 691·69 | 5,425.871·55 |
| Вклади: | | |
| а) термінові | 838.621·11 | |
| б) à vista | 1,030,060·34 | 1,868.681·45 |
| Біжучі рахунки (кредитові сальда) | | 329 88·04 |
| Інкасові зобовязання | | 1.471·90 |
| Реесконт | | 705.185·81 |
| Краєві банки | | 13 00 |
| Заграничні банки | | 1.260·61 |
| Ріжні рахунки | | 404 653·19 |
| Заставні листи | | 215.722·7[illegible] |
| Непідняті купони заст. лист | | 27.490·67 |
| Векслеві відсотки на р. 1934 | | 9·777·75 |
| Зиск | | 33.806·01 |
| | | 9.023 817·63 |

Інкасо . . . . . . . . 21.066·33

### РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ.

ВИДАТКИ:

| | Золоті |
|---|---|
| Виплачені відсотки і провізії | 149.517·05 |
| Адміністраційні кошти | 39.375 43 |
| Податки | 66.400 19 |
| Амортизація | 7.047·47 |
| Відписи | 54.129·38 |
| Ріжні | 16.182·71 |
| Зиск | 3.[illegible]06 01 |
| | 596 4[illegible] |

ДОХОДИ:

| | Золоті |
|---|---|
| Зиск з р. 1933 | 27.066 03 |
| Побрані відсотки і провізії | 464.625·30 |
| Курсов ріжниці | 59.011 62 |
| Доходи з нерухомостей | 12.969·24 |
| Ріжні | 32.786·03 |
| | 596 458 [illegible] |

# ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

## Театри.

**Великий Міський Театр.**

Четвер, 4. IV. год. 7·30 веч. „Пять перед дванацятою".

Пятниця, 5. IV. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

**Театр Ріжнородностей.**

Четвер, 4. IV. год. 7·30 веч. „Подружний метч".

Пятниця, 5. IV. год 7·30 веч. „Під примусовою управою". Вистава льосована, всі місця по 1 зол.

## Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „Брат дявола", „Білий шлях".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь)
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Гвізки та доляри" та ревія.
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод", „Леді Лю".
МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Люцина то дівчина".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дикиша).
ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Мікі Мавс", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усміхи".
УТІХА: „Буритель" і ревія.
ХИМЕРА: „Світ іде вперед".

## Закордонне радіо.

**Четвер, 4. квітня 1935.**

**Відень** (506,8) 13·10 Музика для дітей, 17·30 Шопенівський концерт, 20·35 Розривковий концерт, 22·20 Квінтет А-дур Шуберта (Фореленквінтет), **Мор. Острава** (269,5) 17·30 Вес. пісоньки. 18·30 Сп. реціталь, 19·25 Джезети на два форт., **Прага** (470,2) 10·15 Російське тріо, 17·20 Форт. реціталь, 20·00 Пісні на жін. хор, **Білгород** (437,3) 17·00 Скрипк. реціталь, **Берлин** (356,7) 16·30 Солісти (муз. сп.), 20·10 Танц. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісоньки, 20·15 Суч. музика, **Кельн** (455,9) 10·10 Нар. пісоньки, 13·15 Пісоньки (солісти, хор), 16·00 Солісти, **Штрасбург** (522,6) 20·15 Музика з часів Шекспіра, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Легка музика, 13 40 Скрипка, 19·30 „Масковий баль" оп. Верді, **Міляно** (368,6) 17·00 Суч. музика, 20·45 „Арабська невільниця" оперетка Сільві, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт,

**Пятниця, 5. квітня 1935.**

**Відень** (506 8) 15·40 Тріо на форт, скр і віольончелю, 17·30 Баляди Леве (Фукар, бас - бар.), 19·30 Для приятелів цвітів розр. концерт, 22·35 Арії та пісні (Баум бар.), **Братислава** (298,8) 19·30 „Егмонт" Бетовена на осн Гетого, **Прага** (470,2) 15·55 Камер. музика, 19 30 „Гонви" оп. Остерчіля, **Білгород** (437,3) 18 30 Пісоньки **Берлін** (356,7) 17 00 Розр. концерт, **Гамбург** (331,9) 18.00 Пісоньки, 19 00 Сканд. музика, 21·00 Пташаче весілля, муз. авд., **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 13·15 Штравсові твори, 19·00 Пісні Вольфа, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Солісти (муз., сп.), 21 00 Опереткова музика, **Мінхен** (405,4) 15 40 Форт. реціталь, 16·10 Пісні, **Штутгарт** (522,6) 10·45 Шопенові твори, 13·15 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 12 05 Циг. музика, 17·35 Концерт, 22·00 Солісти (муз., сп.), **Міляно** (368 6) 11·30, 17·05 Легка й попул. музика, 21·15 Пісоньки, 22·15 Вальси на орх. і хор, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з Академії св. Сесилії (віольончеля — Бенедетто Мацакураті), 20·45 Концерт, 22·00 нар. музика, пісоньки.



## Львівське радіо.

**Четвер, 4. квітня 1935.**

7·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Весела школа, 12·30, 13·10 Муз.-вок. концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка й характеристична музика з гр. пл., 16·45 „Аве Марія" в пісні з гр. пл., 17·00 Репортаж із радового інституту в Варшаві, 17·15 Вок.-муз. концерт, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Пісоньки Ерінового хору з гр. пл., 18·10 Рік 1905 в польській поезії, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва реоум. мист. життя, 18·45 Спів (Водінський, тен.), 19·15 Біогр. шкіц мого Папкіна (театр. фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісні (Блажинська, сопр.), 19·50 Акт. фейл., 20·00 З веселою музою по світі (муз., спів), 21·30 Железький; Форт. тріо, 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Концерт легк. муз., 22·35 Іст. співи Неменевича з музикою Карпінського.

**Пятниця, 5. квітня 1935.**

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальон. музика, спів, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт сальон. тріо, 13·50 Експорт 13·55 Біржа, 15·45 Нар. пісоньки з гр. пл., 16·00 Дві Маюсі — вок. музич. авд. 16·20 Квітень на небі й землі — гутірка для ст. дітей, 16·45 Хвилинка Бізета з гр. пл., 17·00 Про вартість праці, 17·15 Орг. концерт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Фрагмент із комедії Рітнера „Дурний Яків", 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Інтервю із найздобнішою людиною в Польщі, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Легкі пісоньки (Йос. Зубич, тен.) в супров. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт фр. мови; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великопістні науки „Про особисте покликання", 23·00 Комунікати.



## БІРЖА.

**Гроші.**

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25 30—25·50, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34 00, доляри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 8 95—9 00, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·20—47·50. 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

**Заставні листи.**

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44 00—45 50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47 50.

**Премівки.**

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційні 112·00—114 00, Будівельна 45·00—46·50.

**ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".**

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3. квітня ц. р. кооперативам платив за:

| | франко Львів |
|---|---|
| 1 кг. масла франко магазин | 2·50 зол. |
| 1 л. молока | 0·15 „ |
| 1 л. сметани | 0·60 „ |
| 1 к. яєць | 2·25—2·30 „ |

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. квітня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, франко подвіря птахописарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Курята | | за 1 кг. | 2·50 | зол. |
| Молоді кури | І. кл. | „ | 0·85 | „ |
| Старі „ | „ | „ | 0·75 | „ |
| Підгодов. індики | „ | „ | 1·10 | „ |
| „ індички | „ | „ | 1·30 | „ |
| Пантарки | „ | „ | 1·30 | „ |
| Молоді голуби за пару | | | 0·50 | „ |

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

## ОПОВІСТКИ.

**Загальні Збори** Українського Туристично - Краєзнавчого Т-ва „Плай" у Львові відбудуться в суботу 13. квітня 1935. в год. 6-ій вечором у домівці Т-ва „Українська Бесіда" у Львові при вул. Рутовського 22. Виділ. 1—2 214

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

**Парохія Селиска до заміни** за парохію котроїнебудь епархії. „Русини" — користайте з нагоди! о. Савойка, пош. Dynów. 217 1—[illegible]

**Ветеринарного лікаря** прийме від 1-го травня філія Сільського Господаря в Стрию. Умовини на місці. Зголошуватися до 15. квітня. 212 1—[illegible]

## ОГОЛОШЕННЯ.

**Надзвичайні Загальні Збори Українського Лікарського Товариства**

відбудуться в неділю 21. квітня, в год. 15-ій в салі музею Н. Т. Шевченка, вул. Чарнецького 24, I. пов.

Порядок нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Ю. Кордюк: Історія У. Л. Т.
3) М. Музика: Наукові завдання У. Л. Т.
4) Л. Максимонько: Організаційні питання.
5) Т. Бурачинський: Будова українського шпиталю. 21[illegible]



**Ширіть наш часопис!**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.